

Larvik
kommune

HANDLINGSPLAN

MOT

LEVEKÅRSFORSKJELLER

OG

BARNEFATTIGDOM

DEL 2

STRATEGIER OG TILTAK

ALLE KAN GJØRE NOE...

INNLEDNING

KST 208/12, pkt 14; Rådmannen utarbeider en handlingsplan mot levekårsforskjeller og barnefattigdom, planen skal munne ut i konkrete, målrettede tiltak. Frivilligsentralen inviteres med i arbeidet som koordinator for lag/foreninger. Planen legges fram til politisk behandling høsten 2013, med tanke på innarbeidelse i Strategidokumentet 2014-2017.

Utjevning av levekårsforskjeller er et langsiktig arbeid som strekker seg over generasjoner. Det krever ikke bare tverrsektorielle løsninger, men det er også et stort politisk spørsmål. Det handler om arbeidsmarked, skattepolitikk, boligpolitikk osv. Det er en lang prosess som krever at man tar noen veivalg og står ved disse over tid.

Gode tjenester til familiene knyttet til **boligsituasjon, arbeid og inntekt, helse, utdanning samt muligheter til kultur-, idrett-, ferie- og fritidsaktiviteter**, vil sikre at også barn som vokser opp i lavinntektsfamilier skal kunne lykkes senere i livet. På denne måten kan tendenser til sosial arv brytes, slik at barna til de som er fattige i dag ikke blir fattige i morgen.

Handlingsplanen har derfor sine avgrensninger. Barn og unge er framtida. Barndom er her og nå. Som grunnlag for en langsiktig strategi har vi, som beskrevet i handlingsplanens beslutningsgrunnlag, satt fokus på det som har innvirkning på befolkningens levekår og hvilke konsekvenser det har for barn og unges utvikling og muligheter for framtiden.

Planen sees i sammenheng med, og som en del av, utviklingen av ny Plan for helhetlig oppvekst, Helse- og omsorgsplan, Boligplan, Kulturplan og Plan for frivillighet og partnerskap. Samt gjeldende Plan for framtidig skolestruktur, Boligsosial handlingsplan, Plan for styrket integrering av innvandrerbefolkningen, Plan mot vold i nære relasjoner i barnefamilier, Plan for psykisk helsearbeid og Kommunedelplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Det er viktig å se på helheten og sammenhengen mellom disse planene.

Videreføring og satsning på programmer som allerede er vedtatt i Strategidokumentet 2014-2017 er derfor også lagt inn i denne planen. Dette er langsiktige strategier som er med på å utjevne levekårsforskjeller og barnefattigdom. Eks: «Kvalitet i oppvekst» og «Boligsosialt arbeid». Effektmål er beskrevet i Strategidokumentet og måloppnåelse rapporteres årlig.

Under hvert kapittel har vi kort oppsummert nasjonale mål, status for Larvik og strategier som er valgt i Larvik kommune. Utfordringene for Larvik som er beskrevet i Strategidokumentet samt de innsatsområder som er vedtatt for 2014 er også tatt inn her. Deretter er allerede etablerte programmer som er innarbeidet i tiltaks-, og virksomhetsplaner beskrevet. Dette er vedtatte satsningsområder som en har stor tro på vil gi resultater på sikt.

Utjevning av levekårsforskjeller og barnefattigdom handler også om iverksetting av avhjelpende tiltak som må være dynamiske og tilpasset de utfordringer som til enhver tid oppleves. **Til slutt i planen foreslås nye tiltak** finansiert via økt årlig ramme på kr. 500.000,-. Jfr. vedtak i Strategidokumentet 2014-2017. Tiltakene vurderes å være det som vil gi best mulig utbytte innenfor denne rammen, både på kort og lengre sikt.

Frivilligsentralen støttes opp om som en egen selvstendig aktør. Frivilligsentralen skal ikke ta over oppgaver som er det offentliges ansvar, men være et viktig supplement og en samarbeidspartner i dette arbeidet.

1 BOSITUASJON

Barn og unge må sikres grunnleggende rettigheter knyttet til forsvarlig levekår. Dette dreier seg blant annet om familiens **bosituasjon**. På lik linje med økonomi og arbeid kan ikke bolig bare reduseres til ytre faktorer som påvirker barn og unges utvikling – og som andre har ansvar for – men må inngå i den komposisjonen som er barns liv. (Andenæs 2004)

Mål - Larvik kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

- Alle skal bo trygt og godt.

Nasjonale mål;

- Bosteder for alle i gode bomiljø
- Trygg etablering i eid og leid bolig
- Boforhold som fremmer velferd og deltakelse

Status for Larvik;

Boligkontoret saksbehandler og gjennomfører årlig;

- ca. 400 søknader om tildeling av kommunal bolig
- ca. 100 søknader om Startlån
- ca. 30 søknader om Boligtilskudd til tilpasning
- ca. 30 søknader om Boligtilskudd til etablering
- ca. 1800 saker om bostøtte
- ca. 20 søknader om «Kommunal bostøtte i omsorgsbolig»
- ca. 700 befaringer av boliger på bakgrunn av søknad om kommunal garanti for depositum, ved ut- og innflytting, og i forbindelse med innleie fra Larvik kommunale boligstiftelse (LKBS).

Boligkontoret disponerte pr. oktober 2013;

- 646 kommunale utleieboliger, inkluderte ikke 382 omsorgsboliger som disponeres og tildeles av omsorgsenhetene.
- 70 innleide boenheter fra private aktører

Utfordringer;

- Stor tilstrømning av søkere til kommunalt disponerte boliger.
- Relativ stor søknad til NAV om midlertidig bo-opphold.
- Mangler tilpassede boliger for vanskeligstilte.
- At utleieboligene har den definerte minstestandard og at det ytre vedlikeholdet er ivaretatt.
- Få til god geografisk spredning på kommunale utleieboliger.
- Enkelte beboeres bo-ferdigheter og tjenestens evne og kapasitet til å gi tilstrekkelig oppfølging i boligene.
- Etablere kommunale midlertidige botilbud for å redusere bruk av hotell og campinghytter.
- Klare å utnytte ferdigregulerte boligområder med mulighet for kommunalt disponerte boliger.
- Flere samhandlingsarenaer med private aktører for å få en større variasjon i boligmassen ved nye byggeprosjekter.

Innsatsområder;

- Bo-team for oppfølging i bolig etableres i 2014.
- LKE har forhåndsgodkjent investeringsramme for nyanskaffelser.
- Regulering av nye kommunalt eide tomter for boligsosiale tiltak.
- Opprettholde og videreutvikle samarbeidet og virkemidlene i boligforvaltningen.
- Partnerskap med Husbanken gjennom Boligsosialt utviklingsprogram videreføres.

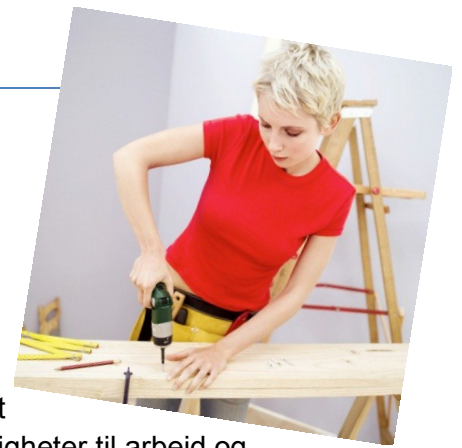
Etablerte strategier innarbeidet i planer som videreføres

Boligsosial utviklingsprogram

Alle skal bo trygt og godt.

Beskrivelse:	Programmet innebærer et partnerskap med Husbanken om å arbeide langsiktig og helhetlig for å løse kommunens boligsosiale utfordringer. Programmets overordnede mål: • Økt forebygging og bekjempelse av bostedsløshet • Økt boligsosial kompetanse i kommunen • Økt boligsosial aktivitet i kommunen Innsatsen rettes mot innbyggere som faller utenfor det ordinære boligmarkedet eller trenger bistand for å kunne ha en tilfredsstillende bosituasjon, og at en prioritert målgruppe er ungdom. Fokus på levekår/folkehelse bekrefter behovet for at det boligsosiale arbeidet er tett koblet mot arbeid/utdanning/aktivisering og fritid/familie – og at helheten tar utgangspunkt i livssituasjonen til den enkelte.
Tiltak:	• Fra leie til eie • Økt forebygging og bekjempelse av bostedsløshet • Boligsosial oppfølging av barnefamilier • Boligsosial oppfølging av ungdom med rusvansker og dårlig psykisk helse • Utvikling av boligsosialt arbeid i boligkontoret • Bosetting og oppfølging av flyktninger og innvandrere gir bedre levekår

2 ARBEID OG INNTEKT

Barn og unge må sikres grunnleggende rettigheter knyttet til forsvarlig levekår. Dette dreier seg blant annet om foresattes muligheter til arbeid og forsvarlig inntekt.

Mål - Larvik kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

- Kvalifisere brukere for arbeid og utdanning med det formål å gjøre den enkelte selvforsørget og gi bedre levekår i befolkningen.

Nasjonale mål;

- Flere i arbeid og aktivitet
- Like muligheter til å komme i arbeid
- Mer inkluderende arbeidsliv

Status for Larvik;

- Arbeidsmarkedet i Larvik er endret fra større industribedrifter til mer kompetansekrevende arbeidsplasser
- Larvik har en stor andel arbeidsinnvandrere
- 3382 personer i Larvik mottar uføretrygd
- 1664 personer mottar arbeidsavklaringspenger

Hvilke strategier har vi i Larvik kommune;

- Kvalifisere brukere til arbeid og utdanning med det formål og kunne forsørge seg selv.
- Fokus på kompetanseheving og utdanning. Høyere utdanning og økt kompetanse for innbyggere over 16 år.

Utfordringer;

- Mange står utenfor arbeidslivet i fht sammenlignbare kommuner
- Høyere andel enslige forsørgere i Larvik i fht landet som helhet
- Andelen unge uføre er høyere enn landet for øvrig

Innsatsområder;

- Sammen med ulike utdanningsaktører videreføre og videreutvikle innsatsen mot ungdom for at den enkelte bruker skal få kompetanse som gir varig tilknytning til arbeidslivet
- Sammen med ulike utdanningsaktører videreføre og videreutvikle innsatsen mot innvandrere med bakgrunn fra land utenfor EØS, for at den enkelte bruker skal få kompetanse som gir varig tilknytning til arbeidslivet.
- Videreføre og videreutvikle arbeidet med kvalifiseringsprogrammet, slik at det gir brukerne kompetanse som sikrer varig tilknytning til arbeidslivet.

Etablerte strategier innarbeidet i planer som videreføres

Kvalifiseringsprogrammet

Beskrivelse:	Programmet er ment for personer med nedsatt arbeidsevne, som ikke har rett på ytelser etter andre lovverk. Målgruppen er brukere som er, eller står i fare for å bli langtidsmottakere av sosialhjelp. Programmet er helårig og på full tid, og kan innvilges for 1 år, med mulighet til forlengelse ytterligere ett år. Målet med programmet er å kvalifisere brukerne for arbeid.
--------------	---

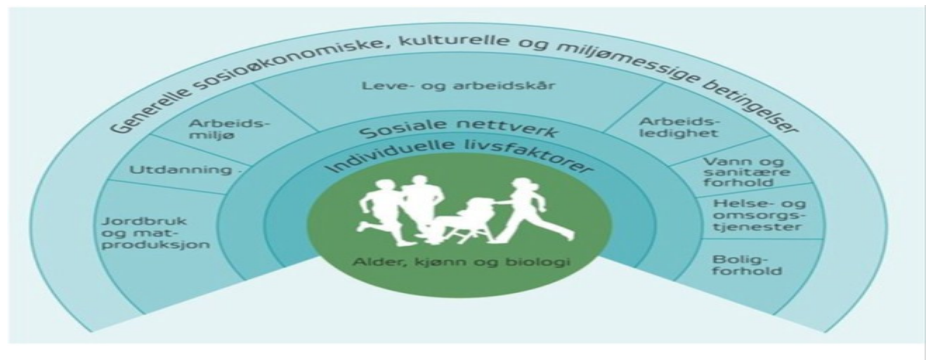
NAV 18-24

Beskrivelse:	NAV har en tydelig uttalt satsing på ungdom. I Larvik organiseres dette arbeidet i NAV 18-24, som har ansvar for oppfølging av ungdom mot arbeid, uavhengig av ytelse. Fokus er på utdanning og å sikre ungdom kompetanse som gir en varig tilknytning til arbeidslivet. Ungdomsutvalget er etablert som en arena der ulike instanser kan melde inn saker som gjelder ungdom, og der det gjøres avtaler om videre samarbeid og ansvarsfordeling rundt den enkelte ungdommen.
--------------	---

Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger

Beskrivelse:	Nyankomne flyktninger har rett og plikt til deltakelse i kommunens introduksjonsprogram. Programmet er på heltid, har en varighet på inntil 2 år. Programmet består blant annet av opplæring i norsk språk og samfunnsliv, arbeidspraksis og praktisk bo-veiledning. Målet er å sette flyktningen i stand til å ta utdanning og/eller få arbeid i Norge.
--------------	--

3 HELSE

Påvirkningsfaktorer for helse (Whitehead/Dahlgren)

Barn og unge må sikres grunnleggende **rettigheter knyttet til helse**. Dette henger sammen med tilgang til helsetjenester og om å bedre foreldrenes helsetilstand. Helsetilstand er nært forbundet med tilgang til utdanning og arbeid. Derfor må økonomi, utdanning og helse sees som en helhetlig oppgave.

Mål - Larvik kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

- Rett hjelp til rett tid
- Tidlig innsats for barn og unges psykiske helse
- Foreldre er kompetente og opplever trygghet i foreldrerollen
- Tjenestene til barn og unge er helhetlige og koordinerte
- Ungdom med psykiske lidelser og omfattende tjenestebehov har et helhetlig tjenestetilbud
- Bidra til å bedre folkehelsen i kommunen og utjevne sosiale ulikheter i helse

Nasjonale mål;

- Redusere sosiale forskjeller i helseatferd
- Bedret tilgjengelighet til og styrking av helse – og omsorgstjenester for utsatte grupper
- Sårbare grupper inkluderes og deltar i samfunnet
- Tidlig identifisering og god oppfølging av barn i risikogrupper
- Hjelp etter behov – likeverdige og rettferdige fordelte helsetjenester
- Økt tilgjengelighet til skolehelsetjenesten

Status for Larvik;

- Det store flertallet av ungdom har et godt forhold til foreldre og venner, trives på skolen og i nærmiljøet og har stor tro på fremtiden
- De fleste ungdommer trives i hverdagen og lever aktive og sunne liv
- Et lite mindretall ungdom røyker
- Andelen ungdom som trener ukentlig er noe høyere i Vestfold enn ellers i landet
- Andelen ungdom med erfaring fra kriminalitet/risikoatferd er lavere enn på nasjonalt nivå
- 15 % av ungdom oppgir at de er plaget av depressivt stemningsleie
- Forventet levealder for menn er ikke entydig forskjellig fra landsnivået.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Hjerte- og karsykdom ser ut til å være mindre utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter sykehusinnleggelser.
- Sykdommer og plager knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

Utfordringer;

- Rett hjelp til rett tid – økt behov for tilrettelagte tilbud, nye alternativ
- Psykiske helseproblemer blant barn og unge
- Overvekt blant barn og unge
- Et helhetlig tjenestetilbud – samordning og koordinering
- Stor etterspørsel etter skolehelsetjenesten
- Økende antall personer som har komplekse og sammensatte behov
- Lite tilbud til personer med rusproblematikk og psykiske lidelser
- Kompetanse hos ansatte for å gi faglig gode tilbud
- Terskelen til spesialisthelsetjenesten er høyere
- Imøtekomme pårørendes behov for råd og veiledning
- Unge rusmisbrukere

Innsatsområder;

- Økt bruk av elektronisk samhandling for mer effektivitet og kvalitet
- Etablere flere organiserte trenings- og aktivitetsgrupper i samarbeid med frivillige organisasjoner
- Frisklivssentral etableres
- Økt satsing på forbyggende tjenester
- Videreutvikle hverdagsmestring som grunnleggende ideologi og praksis
- Styrke samfunnsmedisinsk kompetanse og ressurs i kommunen
- Kommunen er rustet til å imøtekomme akutte og kompliserte tjenestebehov
- Finne gode løsninger i samarbeid med brukerne og deres nettverk
- Barn og unge har kunnskap og redskap til å forstå og håndtere utfordringer
- Tilby forebyggingsprogrammer som styrker foreldreferdigheter og lærer foreldre gode oppdragermetoder
- Videreutvikle samarbeidet mellom Familiesentrene og barnehage/skole

Etablerte strategier innarbeidet i planer som videreføres

Tidlig identifisering og god oppfølging av barn i risikogrupper

Beskrivelse:	Forskning viser at trygge barn har økt sannsynlighet for mer robust psykisk (og fysisk) helse og mestring senere i livet. Grunnlaget for tryggheten skapes i gjensidigheten og sensitiviteten i det tidlige samspillet mellom barn og omsorgs-personen(e). Derfor er de første leveårene og de første månedene i barnets liv viktige i barnets senere utvikling, læring og mestring. Helsestasjonen/familiesentrene har iverksatt forsknings-baserte metoder for kartlegging/identifisering og oppfølging av barn fra fødselen av. «Trygg start» og «Bedre føre var» er tverrfaglige utviklingsarbeid som skal sikre en tett og god oppfølging av barn i risiko.
--------------	--

Styrke foreldrerollen

Beskrivelse:	Vi har i dag god kunnskap om barns utvikling og omsorgsbehov og om hvilke kvaliteter hos foreldrene som fremmer barnets utvikling og selvfølelse. Familiesentrene har mange, ulike, kunnskapsbaserte kurs og veiledningsmetoder som tilbys foreldre for å trygge dem i deres omsorgs- og oppdragerrolle. Det blir samarbeidet på tvers av enheter og tjenester i dette arbeidet.
--------------	--

Tverrfaglig samarbeid og samordning

Beskrivelse:	Familiesentrene er et lett tilgjengelig, lavterskel tjenestetilbud til barn, unge og deres foresatte/familie. "En dør inn" i det psykiske helsearbeidet. Det er en arena for enhets- overgripende, tverrfaglig samarbeid og samordning med formål om tidlig intervensjon både i alder og i problemutvikling. Sammen, samtidig og samordnet! Barn, unge og deres familie er likeverdige samarbeidspartnere. Familiesentrene skal gi tilbud til 1) alle, 2) til de som har behov for støtte og bistand i perioder i livet og 3) til de som har langvarige, sammensatte behov. Tilgangen til spesialisthelsetjenester sikres gjennom det tverrfaglige samarbeidet og tilgjengelige psykologtjenester. Familiesentrene har ulike forebyggende tiltak rettet mot barn, unge og deres foreldre/foresatte. Målet er helhetlige og samordnede tjenester som er godt koordinert. Det tverrfaglige «Familierådet» er et redskap for samordning, likedan rutinene «fra uro til handling» og «fravær til handling».
--------------	---

Legge til rette for at sårbare grupper medvirker i beslutninger som angår dem selv og deltar i samfunnet

Beskrivelse:	Familiesentrene jobber i et empowermentperspektiv der hjelp til selvhjelp og retten til innflytelse, påvirkning og kontroll i eget liv står sentralt. Barn, unge og foreldre skal være aktive deltakere i saker som angår dem. Barneverntjenesten deltar i prosjektet «Mitt liv» hvor ungdom (barnevernproffene) deltar og bidrar med egne erfaringer for å bedre kvaliteten i det barnevernfaglige arbeidet. Klient- og resultatstyrt (KOR) praksis benyttes i samtale med barn og unge for å sikre deres innflytelse.
--------------	--

Økt satsing på forebyggende arbeid

Beskrivelse:	Helsestasjon og skolehelsetjeneste er lavterskel helsetilbud til barn, unge og deres foreldre. Tilbudet når nesten 100 % av befolkningen. Tjenestene har generelle tiltak til alle, selektive tiltak til risikogrupper og indikative tilbud til grupper som har behov for langvarig bistand. Helseopplysning er en del av tilbudet for å fremme sunne valg og etablere helsefremmende vaner. Helsestasjon, barnehage, skole og skolehelsetjeneste er viktige forebyggende (basis)tjenester som er med på å fremme barn og unges helse og trivsel og fange opp risikoutsatte barn og unge. Ungdom melder at de ønsker tilgjengelig skolehelsetjeneste som et alternativ til fastlegen. Det er etablert et tilgjengelig helsetilbud til ungdom på «fabrikken» i regi av helsestasjon for ungdom. Barn og unge får opplæring i metoder som skal hjelpe dem å mestre utfordringer. Flere tiltak er iverksatt for å fremme inkludering av ungdom med flerkulturell bakgrunn.
--------------	--

4 TILGANG TIL UTDANNING

Barn og unge må sikres like muligheter til å gjennomføre utdanning. Dette arbeidet må starte i førskole- og grunnskolealder.

Det er behov for et helhetlig oppvekstløp med gode overganger mellom barnehage og skole. Det må skapes et felles utviklings- og læringsløp i alle kommunale og private barnehager som henger sammen med utviklingsarbeidet i skolen. Et godt og inkluderende læringsmiljø er å forstå som de betingelser i barnehage og skolen som fremmer elevens helse, trivsel, sosiale og faglige læring og utvikling. Det fysiske og psykososiale miljøet skal fremme trygghet, helse, trivsel og læring.

Mål - Larvik kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

- Bedre læringsmiljø og styrket språkopplæring i barnehagen
- Gjennom grunnskolen sørge for at elevene har et kunnskapsnivå som gjør at de er godt forberedt på kravene de møter i videregående utdanning slik at gjennomføringsgraden økes.
- Gi barna omsorg, trivsel og trygghet i tida før, i og etter skoletid.
- Langt flere av innbyggerne over 16 år skal ha høyere utdanning og faglig kompetanse.

Nasjonale utfordringer og strategier;

- Redusere sosiale forskjeller i barnehagebruk.
- Redusere andel elever som møter til skolestart uten tilfredsstillende språkferdigheter.
- Redusere andel av elever som går ut av grunnskolen med svake grunnleggende ferdigheter.
- Redusere andelen elever som ikke fullfører videregående skole

Status for Larvik;

- Full barnehagedekning
- Graderte satser for foreldrebetaling i barnehage og SFO
- Planen «Kvalitet i skolen» er rullert og videreført
- Godt samarbeid mellom kommunen og Thor Heyerdahl videregående skole
- Kombinasjonsklassen i samarbeid med Thor Heyerdahl videregående skole har over tid gitt gode resultater og bidrar til at minoritetsspråklige elever med kort botid fullfører og består videregående opplæring.
- Det arbeides systematisk i forhold til foreldreveiledningsprogram

Hvilke strategier har vi i Larvik kommune;

- «Kvalitet i oppvekst»
- «Kvalitet i skolen»
- Samarbeide på tvers og å sikre overganger for alle barn og unge slik at alle får like muligheter til å gjennomføre utdanninger
- Foreldresamarbeid

Utfordringer;

- Andelen unge som gjennomfører videregående opplæring ved Thor Heyerdahl videregående, men uten å få et fullstendig vitnemål innenfor normert tid på 5 år, er ca 25-30 % (som landsgjennomsnitt). Andelen elever som avbryter utdanningsløpet er derimot bare 2,4% for etnisk norske og 1,7% for minoritetsspråklige (2013).
- Det er en stor utfordring å få lærlingeplasser for yrkesfagene
- Mange foreldre opplever utrygghet i foreldrerollen
- Larvik kommune har et lavere utdanningsnivå enn landet for øvrig

Innsatsområder;

- Utvikle en god barnehagestruktur, spesielt i sentrumsnære strøk
- Bedre språkopplæring i barnehage og skole
- Bedre tilpasset opplæring/læring i barnehage og skole.
- Bedre norskopplæring for fremmedspråklige barn i barnehage og skole.
- Bedre faglig resultat i skolen
- Verdensmesteren (VM) er en viktig læringsarena for kvalifisering til ordinær skole for fremmedspråklige barn.
- Forsøket Kombinasjonsklassen videreføres i samarbeid med Thor Heyerdahl videregående skole
- Ta i bruk nye forskningsbaserte metoder og verktøy og gjøre de tilgjengelig gjennom nettstedet bedre.foreldre.no
- Utrede senter for høyere utdanning og kompetanse

Etablerte strategier innarbeidet i planer som videreføres

«Kvalitet i Oppvekst»

Beskrivelse:	Med bakgrunn i behovet for et helhetlig oppvekstløp med gode overganger mellom barnehage og skole ble den felles satsingen "Kvalitet i oppvekst" igangsatt i de tre oppvekstenhetene. Målet er en kvalitetsutvikling og et kvalitetsløft i hele oppvekstarbeidet i kommunen. Det skal utvikles og synliggjøres en tydelig "rød tråd" i oppvekstløpet for barn og unge i Larvik, og et helhetlig utviklings- og læringsløp som er felles for barnehagene og skolene i de tre enhetene. Kort oppsummert: • En rød tråd gjennom hele virksomhetsområde • Helhetlig utvikling og læringsløp • Tydelige kvalitetsmodeller • Brukermedvirkning "Kvalitet i oppvekst" bygger på fire grunnpilarer; • Ledelse • Læringsmiljø • Grunnleggende ferdigheter • Foreldresamarbeid
--------------	--

«Kvalitet i skole»

Beskrivelse:	Den nye planen er vedtatt i Larvik kommunestyre 13.12.14 og utdyper det videre utviklingsarbeid i skolene de neste årene. De overordnede målsettingene er detaljert ut i målsettinger, effektmål og tiltak for de 4 sentrale kvalitetsområdene som er videreført fra forrige planperiode.
--------------	---

Dette omfatter utviklingsarbeid i 3 dimensjoner rettet mot:

- elevers læring
- lærerens læring og skolens kvalitetsvurdering
- forbedringsarbeid og kollektiv læring

Styrking av tilpasset opplæring er konkretisert i planen.

Planen setter eleven i sentrum, samtidig som lærerens rolle og profesjonalitet i læringsarbeidet i sterke grad er tydeliggjort. Skolelederens ansvar for skolens kontinuerlige kvalitetsarbeid er videreført og forsterket.

Oppvekst vil øke kvaliteten og tilgangen på informasjon som kan bidra til ennå mer målrettet skoleutvikling i planperioden på den enkelte skole. Kvalitetsarbeidet i Oppvekst skal bygge på kunnskapsbasert praksis, og være datainformert og ikke datastyrt med indikatorer som inkluderer både læringsprosesser og læringsresultater. Utviklingsarbeid for elevers læring skal være forankret i skoleledelsen, lederteam og helt ut til våre ansatte som til daglig arbeider "der slaget står."

Opplæring for voksne

Beskrivelse:

Norskskolen

Gir undervisning i norsk til fremmedspråklige. Skolen kan tilby norskkurs på ulike nivåer. Kursene foregår både på dagtid og kveldstid og tilbys også på nett. Undervisningen er i henhold til « Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere.»

Kombinasjonsklassen

Larvik kommune ved Larvik Læringscenter og Vestfold fylkeskommune ved THVS har en forsøksordning om et opplæringstilbud ved Thor Heyerdahl videregående skole til minoritetsspråklige ungdommer mellom 16 og 20 år som ikke har faglig og/eller norskspråklig kompetanse til å følge et ordinært studieprogram i den videregående skole. Dette er elever som har kommet til Norge i sen ungdomsskolealder. Det er 30-35 elever i kombinasjonsklassene og de går i disse klassene i 1-1 ½ år. Det vil sannsynligvis åpnes for at denne introduksjonsordningen blir hjemlet i opplæringslova med det første.

Voksenopplæringa

Voksenopplæringa gir tilbud om undervisning til voksne som har krav på og som trenger grunnskoleopplæring for å få fullført grunnskole. En stor del av elevene er minoritetsspråklige.

I tillegg gir voksenopplæringa spesialundervisning til de som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære voksenopplæringa.

VERKET

Tilbyr ulike aktiviteter, verksteder og individuell undervisning, som tegne/maleverksted, musikkundervisning, skrivekurs, data- og fotogrupper, dans, søm- og strikkegrupper, hobbyverksted, kafé- og butikkdrift. VERKET har instruktører med høy faglig kompetanse og personlig engasjement. VERKET er for mange det første skritt på veien ut fra sitt eget hjem og inn i et aktivitetstilbud.

Tilbudet om opplæring til voksne er et viktig bidrag i for utjevning av levekårsforskjeller og barnefattigdom. Gjør at foreldre kommer forttere ut i arbeid og sikre en forsvarlig inntekt å forsørge familien med.

5 AKTIV FRITID – KULTUR, IDRETT OG FRITIDSAKTIVITETER

Det handler om at barn og unge må sikres like muligheter til aktiv fritid. Ekskludering fra fritidsaktiviteter fører til ekskludering og marginalisering. Det kan også påvirke barn og unges læringskapasitet. Derfor er det nødvendig med tilgang på fritidsaktiviteter som er gratis (så billig som mulig), slik at alle barn og unge kan delta.

Barn og unge må sikres mulighet for **opplevelse av anerkjennelse**, likeverd og mestring. Dette styrker selvbildet og påvirker utdanningsløp og helse.

Mål - Larvik kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

- Tilrettelegge for større deltagelse i organisert og uorganisert kulturliv.
- Prioriterer igangsettelse av tilbud spesielt tilrettelagt for barn med spesielle behov
- Tilrettelegge for at det blir flere fysisk aktive under 20 år.
- Øke antall arrangementer på Fabrikken.
- Sikre at aktivitet og anlegg er tilpasset de ulike gruppers behov og ønsker, særlig de som i dag driver lite idrett og friluftsliv.
- Styrke frivillige lag og foreninger, utvikle organisasjonsform og øke aktivitet og deltagelse.

Nasjonale mål;

- Satse på kunnskap og kvalitet
- Åpen og inkluderende idrett
- Attraktive og inkluderende møteplasser
- Fremme god helse og trivsel og redusere sosiale helseforskjeller
- Redusere sosiale forskjeller i barn og unges organisasjons og kulturdeltakelse
- Frivilligheten skal gis gode rammer og utviklingsmuligheter

Status for Larvik;

- Totalt er ca. 40% av befolkningen tilsluttet idretts- og friluftslivorganisasjonene
- Over 50% av barn og unge deltar i løpet av året i en aktivitet fra kulturskolen
- Frivilligsentralen er etablert
- Aktiv Larvik er etablert
- Økende tilslutning av ungdom som benytter seg av tilbudet på Fabrikken
- Etablert helsetilbud til ungdom på Fabrikken
- Tilrettelagte fritidsgrupper
- Opplevelseskortet er tilgjengelig
- Fargespill Larvik

Hvilke strategier har vi i Larvik kommune;

- Styrke frivilligheten gjennom tilskuddsordningene
- Bygge opp under Frivilligsentralen som en selvstendig aktør
- Samarbeid mellom barnehage og skole og kulturskolen
- Utvikle arenaer der alle kan delta kostnadsfritt

Utfordringer;

- Utvikle, markedsføre og koordinere et engasjerende kulturtilbud hvor alle kan delta.
- Opprettholde frivillig innsats i organisert kulturliv
- Tilgang til idretts- og nærmiljøanlegg.
- Tilrettelegge for kultur-, idrett og fritidsaktiviteter for mennesker med funksjonsnedsettelse.
- Foreldrebetaling
- Opprettholde biblioteket som en åpen og gratis møteplass

Innsatsområder;

- Øke aktiviteten blant barn og unge som selv ikke finner frem til organiserte og uorganiserte tilbud.
- Sikre at aktivitet og anlegg er tilpasset de ulike gruppers behov og ønsker, særlig de som i dag driver lite idrett og friluftsliv.
- Styrke frivillige lag og foreninger, utvikle organisasjonsform og øke aktivitet og deltakelse.
- Øke bruken av Kongegata 1 på ettermiddag og kveld.

Etablerte strategier innarbeidet i planer som videreføres

Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2013-2016

Beskrivelse:	Inneholder visjon, mål og tiltak samt handlingsprogram for de kommende år. I handlingsplanen forsøkes det å balansere behovet for forutsigbare gode rammebetingelser for idretts- og friluftslivsforeningene med utviklingstiltak innenfor frivillighet, anlegg, arrangement, talentutvikling, kompetanse, samhandling, folkehelse samt barns og ungdoms fysiske aktivitet.
--------------	---

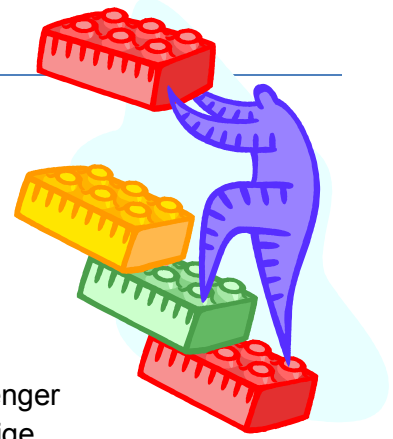
Tilskuddsordninger

Beskrivelse:	Kultur, idrett og fritid administrerer en del kommunale tilskuddsordninger til lag og foreninger
--------------	--

Tilrettelagt fritid

Beskrivelse:	Et stort antall fritidsgrupper der brukere kan møte uten at de må ha et vedtak. Mange av gruppene er driftet i samarbeid med foreninger og frivillige. I Larvik finnes det mange muligheter for tilrettelagte fritidsaktiviteter for funksjonshemmede. Vi ønsker at flest mulig skal kunne ha en aktiv fritid, ut i fra egne forutsetninger og interesser.
--------------	--

6 DET OFFENTLIGE TJENESTEAPPARAT

Kommunen er til for innbyggerne, spesielt for de som trenger det mest. Det er nødvendig med kontinuerlig utvikling av det offentlige tjenesteapparat i tråd med eksisterende og kommende behov.

I arbeidet med å bekjempe fattigdom må vi innta et helhetlig perspektiv og utvikle metoder og modeller som retter seg mot flere risikofaktorer samtidig. Barnefattigdomsbekjempelse kan ikke alene dreie seg om kompensierende tiltak, f.eks tilbud om fritidsaktiviteter m.m. Det må fokuseres på foreldrenes og familiens samlede situasjon. Dernest må vi se på faglig praksis i oppvekstfeltet og våge å stille de ubehagelige spørsmålene til oss selv: Bidrar vi, gjennom vår faglige praksis, til å sementere sosiale ulikheter? (Barn i Norge 2013, K. Gustavsen)

Tverrpolitisk enighet om en langsiktig strategi er nødvendig slik at det offentlige tjenesteapparatet får tid til å jobbe systematisk og langsiktig. Det er nødvendig med samordning og god koordinering av de offentlige tjenestene. Det er nødvendig at både politikere og offentlige tjenesteytere har tro på at satsingen gir resultater på sikt.

Mål - Larvik kommune, Kommuneplanens samfunnsdel

- Larvik kommune har kompetanse til å gjennomføre riktige tiltak i kommunen og i virksomheten hva gjelder å motvirke levekårsforskjeller og barnefattigdom.

Nasjonale mål;

- Styrke kunnskap om sosiale forskjeller i bruk av helsetjenester
- Styrke kunnskap om forhold som bidrar til, og forhold som motvirker sosiale forskjeller
- I saksbehandling skal konsekvenser for sosial ulikhet omtales
- Gi positiv særbehandling for å motvirke sosiale og helsemessige forskjeller
- Samhandlingsreformen

Status for Larvik;

Det er etablert flere gode samhandlingsarenaer;

- 4 familiesentre, pluss en filial
- Tjenestekontor for tjenestetildeling
- Ungdomsutvalg i NAV for samordning av tjenester til ungdom
- Tverrfaglig sammensatt Tildelingsutvalg på Boligkontoret
- Det gjennomføres et kvalitetsløft for alle barnehager og skoler

Hvilke strategier har vi i Larvik kommune;

- Gode generelle tilbud som skal være tilgjengelig og inkludere alle
- Samordning og koordinering av tjenester i Familiesentre
- Samordning og koordinering av tjenestetildeling i Tjenestekontor
- Samhandling legges til grunn for alt arbeid, ikke minst i forhold til integrering, tidlig innsats og forebygging
- Få mest mulig ut av statlige støtteordninger
- Langsiktig plan for bosetting av vanskeligstilte i boligmarkedet
- Inkluderende kultur
- Gratisprinsippet
- LEAN brukes som metode for effektivisering og stadig forbedring

Utfordringer;

- Forutsigbare gode rammebetingelser
- Sammenheng mellom planverk
- Utvikling av et godt samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor
- Saksbehandlingstid

Innsatsområder;

- Videreutvikle samarbeid og samhandlingsprosjekter enheter mellom
- Sikre tilstrekkelig kunnskap om sosiale forskjeller
- Helhetlig satsning på utvikling
- Styrke og videreutvikle forebyggende helsearbeid
- Videreutvikle ledere og ansatte, bruk av effektive informasjons- og styringsverktøy
- Tilrettelegge for faglig utvikling gjennom deltakelse i utviklingsarbeid internt og eksternt og på tvers av fagområder

Nye tiltak som finansieres av økt årlig ramme på kr. 500.000,- Jfr. vedtak i Strategidokumentet 2014 – 2017

Utjevning av levekårsforskjeller og barnefattigdom handler også om iverksetting av avhjelpende tiltak som må være dynamiske og tilpasset de utfordringer som til enhver tid oppleves.

Under foreslås nye tiltak finansiert via økt årlig ramme på kr. 500.000,-. Jfr. vedtak i Strategidokumentet 2014-2017. Tiltakene vurderes til enhver tid å være det som vil gi best mulig utbytte innenfor denne rammen, både på kort og lengre sikt.

TILTAK 1

Fritids- og ferieaktiviteter

Mål for tiltaket:

I samarbeid med ulike frivillige organisasjoner, lag og foreninger - gi muligheten til flest mulig familier (enslige foreldre, barn og unge) til gode opplevelser på fritid og i ferier, gratis eller med minst mulig kostnader.

Se på muligheten til å benytte ulike steder til ferieaktiviteter.

Bygge opp utstyrssentral (gratis utlån av utstyr).

Mulighet for å leie inn ekstra ressurser i perioder.

Ansvarlig;	Frivilligsentralen v/ daglig leder Tone M. Andersen	Ramme;	200.000,-
Gjennomføring;	Mål 2014	Mål 2015	
	- Sommerleir, i samarbeid med metodistkirken, på Trettenes første uke i skoleferien, 20 barn - Sommerleir på Malmøya i juli i samarbeid med «Enestående familier» – enslige foreldre med barn, ca. 30 pers. - I samarbeid med «Enestående familier» arrangere tur til Kristiansand dyrepark i september med overnatting, ca. 40 pers. - Styrking av Frivilligsentralen med ekstra ressurs ved behov - Utstyrssentral er etablert og videreutvikles	- Sommerleir, i samarbeid med metodistkirken, på Trettenes første uke i skoleferien, 20 barn - Sommerleir på Malmøya i juli i samarbeid med «Enestående familier» – enslige foreldre med barn, ca. 30 pers. - I samarbeid med «Enestående familier» arrangere tur til Kristiansand dyrepark i september med overnatting, ca. 40 pers. - Styrking av Frivilligsentralen med ekstra ressurs ved behov - Utstyrssentral er etablert og videreutvikles	
Evaluerings;	Evalueres etter hvert enkelt arrangement, skjema utarbeides.	Evalueres etter hvert enkelt arrangement, skjema utarbeides.	

TILTAK 2

Sommerjobb for ungdom

Mål for tiltaket:

Tiltak for ungdom som i utgangspunktet ikke har samme muligheter som jevnaldrende til å skaffe seg jobb på eget initiativ, eller gjennom eget nettverk. Gi ungdom arbeidserfaring som innebærer positive opplevelser, mestring, krav og forventninger i tråd med den enkelte ungdoms og arbeidsgivers behov og muligheter. Rekrutteres gjennom barneverntjenesten.

Rammen er øremerket lønnsmidler til ungdommene.

Ansvarlig;	Barneverntjenesten v/ Teamleder Monica Aaserud, Gyda ressurscenter	Ramme;	120.000,-
Gjennomføring;	Mål 2014	Mål 2015	
	15 ungdommer skal ha fått tilbud om sommerjobb og fullført sommerjobben etter avtale.	15 ungdommer skal ha fått tilbud om sommerjobb og fullført sommerjobben etter avtale.	
Evaluerings;	- Tiltaket evalueres ved tilbakemelding fra arbeidsgiver og ungdommen etter fullført sommerjobb. - Det utarbeides et intervju skjema til evalueringen.	- Tiltaket evalueres ved tilbakemelding fra arbeidsgiver og ungdom etter fullført sommerjobb. - Det utarbeides et intervju skjema til evalueringen.	

TILTAK 3

Kurs for foreldre for å bedre kunne bistå egne barn med leksene

Mål for tiltaket:

Foreldre deltar på kurs i leksehjelp.

Mesterfjellet skole er pilotskole og ferdig utviklet kurs gis videre til andre skoler i kommunen.

Ansvarlig;	Oppvekst Mesterfjellet skole v/ rektor Eva Lise Børven Olsen	Ramme;	50.000,-
Gjennomføring;	Mål 2014	Mål 2015	
	- Gjennomføre kurs for foreldre i leksehjelp. - Tilbudet gis til foreldre på 1., 4. og 8. trinn - Det gis leksehjelpkompetanse i norsk, matematikk og engelsk.	- Gjennomføre kurs for foreldre i leksehjelp. - Tilbudet gis til foreldre på 1., 4. og 8. trinn - Det gis leksehjelpkompetanse i norsk, matematikk og engelsk.	
Evaluerings;	- Tiltaket evalueres etter hvert kurs. Foreldre bes gi tilbakemeldinger. Justeringer gjennomføres fortløpende. «Kurset» finner sin form i løpet av 1. gjennomførings år	- Tiltaket evalueres av kursdeltakerne. - Ferdig kurs gis videre til andre skoler	

TILTAK 4

Tidlig intervensjon/innsats – tidlig i alder

Mål for tiltaket:

Etablere tilbud om familieveiledere som skal gi direkte hjelp i hjemmet, til familier med sammensatte psykososiale og biologiske belastningsfaktorer som gir risiko for feilutvikling.

Prosjektgruppe fungerer som samarbeidsteam rundt familiene og bidrar til kartleggings- og tiltaksplan i samarbeid med de enkelte familiene

Ressurs fra Handlingsplanen: 20 % barnevernspedagog i Mesterfjellet skole og familiesenter (Sentrum familiesenter)

Ansvarlig;	Barne- og ungdomstjenester v/ Avd.leder Ingunn Nygård, Sentrum familiesenter. Tiltaket samordnes med prosjektet <i>Bedre føre var.</i>	Ramme;	130.000,-
Gjennomføring;	Mål 2014 - Etablere tiltak i minst to familier fra målgruppen - Ta i bruk egnede rutiner og verktøy for samhandling	Mål 2015 Seks familier i målgruppen har benyttet tilbudet	
Evaluerings;	- Måloppnåelse i den enkelte families tiltaksplan - Evaluerings av tiltaket samordnes med evaluering av prosjektet <i>Bedre føre var</i>	Måloppnåelse i den enkelte families tiltaksplan	

RULLERING

Handlingsplanen rulleres hvert 4. år.

Tiltakene finansiert av økt årlig ramme på kr. 500.000,- evalueres og rulleres hvert 2. år.

